

محل مطبعه دارداره :

جفـال اوغلـده امنيت

صندوغى جوارنده

شنكول يقوشنده

۲۵ نومرو

مشرق و صراط

اضطار :

مسلكمزه موافق آثار

جدیده مع الممنونیه

قبول اولنور

درج ایدلمه یں آثار اعاده اولنماز

دیه ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات ، تاریخ ، سیاسیات و بالخاصه احوال و شیوہ اسلامیه در بحث ایرد و هفته ده بر نشر اولنور .

صاحب و مؤسسلری :

در سعادتده نسخہ سی ۵۰ پاره در

قیرلمه دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی

۲۰ غروش فضله آلنیر

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

تاریخ تأسیسی

۱۰ تموز ۳۲۴

آبونه بدلی

سنه لکی

التی آیلنی

غروش

۳۵

۶۵

ممالک عثمانیه ایچون

روبله

۳۰۵

۶۰۵

روسیه »

فرانق

۹

۱۷

سائر ممالک اجنبیه »

بشنجی جلد

۴ محرم پنچشنبه ۲۳ کانون اول ۳۲۶

عدد : ۱۲۲

اهل اسلام ، عددجه عثمانی ایمرطورلنی مسلمانلرندن هیچ دهه اکیسک اولمایان عادتاً برسلطنتدر . بوعظیم کتله اسلامییه حاکم اوله بیلدک ایچون هرشیدن اقدم اونی تدقیق و تحقیق ایله مک لازمدر . بزم حکومتک اک بیوک قصوری تبعه سی احوالندن تماماً یخبر بولنمیسیدر . بو یخبرلک مسلمانلر حقنده درجه اعظمیسنه واصل اولنیور . هنوز یک یاقین برزمانده حکومتک کوزی اوکنده وولغا حوضه سنک اوفاق تورک عنصرلری ، تاتارلرک تأثیریه رسماً مسلمان اهالی دینان متجانس وصیقی برکتله متحده حالنه کلدی ! دهاللی سنه اول بوحوالینک پتپرست عنصرلری اسلامیه اوقدر دشمن ایدی که ، محله لرده ایمن ایچون ، حکومت مأمورلری طرفندن اوزادیلان قرآنی چکنیورلردی ؛ بونکله برابر حکومت بوزلری رسماً مسلمان طایفه صرار و عناد ایدیلوردی . حکومتک عما وجهلنه بوندن دهاللاق دلیل اولاییلمی ؟ ایشته بو بوکاکر خطالره ، وولغا حوضه سنده ایشی دیکشیدردی . بزروسر ، کنندیمز بو پتپرستلری قزانلی تاتارلرک آغوشنه آتدق قزان تاتارلرینک اونلری مسلمانلاشدیرمدری و تاتارلاشدیرمدری ایچون یاردیم ایتدک ! ۱۹۰۵ سنه سی دیننده مساعده کارلق فرمانی صادر اولور اولماز بو پتپرستلرک اون بیکارجه سی مسلمان اولدیلر . بو حادته اسکی سیاسی خطالرمزک ثمره لرندندر .

«یکرمنجی عصر میلادی ، ممالک اسلامییه ک عصرلرجه سورن نوم وعظالندن تیقظ و انتباهی عصری اولمقله کسب اشهار ایتک اوزره در . روسیه دولتی ، بالخاصه تورکیه ده وقوعه کلمکده اولان حادثات مهمه یی اصلا کوزدن دور طوماملی و تورکیه وقایعک بر جوق ملیونلره بالغ تبعه مسلمنه سنه تأثیر مهمی اولدیغنی قطعاً اونونماملیدر . روسیه مسلمانلری ، انقلابمیزک ابتداسندن بری متصل مختاریت مدنیهلرندن بحث ایدیلورلر . برآز کولنج کبی کورونن بوفکر ، حکومتک اکجدی بر صورتده نظر دقتی جلبه شایاندرد . لکن ، مسلمانلرک ایستدکلری بو مختاریت مدنیه ک نه دن عبارت اولدیغنی ، دوما مجلسنده اوطوران مسلمان فرقه سی پولتیقه جیلرینک آغزلرندن اوکر نه یه چالیشمق محض خطادر . مسلمانلرک جدی احتیاجلری انجق ایچارینه کیریلوب تفتیش و تفحص ایله اکلایشله بیلیر ؛ و اوزمان تبعه مسلمنه ک مطالباتی روسیه دولتک منافعنه موافق بر مجرایه وضع ایتک قابل اولور . بو نقطه نظردن داخلیه ناظرینک تشبثی تقدیر ایدرز . کوریلورکه حکو- متمزده نهایت پتپرورغده اوطوروب کنیش روسیه نک ایی اداره سی ممکن اولمادیغنی ا کلامیه باشلامشدر . روسیه مسلمانلرینک حیاتی تدقیق ایچون دورین دکل خرده بینه احتیاج واردر . (طوغریسی بوتنییه بزم عثمانی حکومتده یک حقلی اوله رق توجیه ایدیله بیلور . بزم اولیای امور هیچ شبهه سز روسیه زمامدارانی قدرده مملکتلرندن خبردار دکلدلر . مملکتی صرف از بره اداره ایدوب کیدیلورلر .)

«اوفاده کائن اداره روحانیه اسلامییه ، روسیه مسلمانلرینک حیات معنویه و فکریه و مدنیهلرینک مرکزیدر . روسیه مسلمانلرینک اماملری ، معلملری بو مرکزده امتحان ایدیلرک وظیفه روحانیه و تعلیمیه لرینه کسب استحقات ایتش عد اولنورلر . یالکیز شوامتحان مسأله سی بو اداره ک درجه اهمیتنی تقدیره کافی در .

واقعا بوعنصرلر حکومت سابقه دن ظلم کوردیکی ایچون اسکیدن بر درجه یه قدر معذور ایدیلر . لکن بوکون هیچ عذر بوله مزلر . زیرا یکی حکومت بتون عناصره حقوق متساویه ویرمشدر . حکومتک اخلاصنه اک آجیق دلیل ایسه کنندیسنه قارشى عصیان ایدن اقوامی مسلمان یا حود خریستیان دیموب همان تأدیب ایتسیدر . نته کیم آرنار وودلق مسئله سی میدانده دوریور . اوحالده حکومتک حرکاتی انتقاد ایدلر نه ایستیلورلر ؟ بتون عصیانلره قارشى کوز یومسونده مملکت تارمار اولسونمی دییورلر ؟

مسلمانلر و روسیه

روسیه مسلمانلرینک صوک سنه لرده اظهار ایتکده اولدقلری آثار حیات ، روسلری عادتاً اندیشه یه دوشورمکده در . اولجه موجودیتلرندن بیله خبر سز کورینن روس مطبوعات ، شمعی علی العموم مسلمانلرله و علی الخصوص مسلمانلرک روسیه ده ساکن اولانلرله یک جوق اوغراشمیه باشلادی . بر قاج هفته اول بر روس غزته سنک اسلاملر حقنده کی افکار و مطالباتی ترجمه ایله نظر کاه قارئنه عرض ایلدشک . بو هفته ینه « نوویه وره میا » ده کوردیکمز دیگر بر مقاله ک نقانی فائده لی بولیورز :

«مسلمانلرک اداره روحانیه لرینی تفتیش ایتک اوزره ، داخلیه نظارتی مأمورلرندن بر قاج کشی پتپرورغدن اوفو و اورنبورغ ولایتلرینه کوندریلدی . اوفو و اورنبورغ اداره روحانیه سنک حاکمیت معنویه سی روسیه نک اوروپا و آسیاده کی مملکتک قسم اعظمی شاملدر ، حکومتک رسمی اعلاننه کوره بوتفتیشدن مقصد ، اداره روحانیه ک ، مسلمان تبعه ک احتیاجانه مرافق بر روشده اصلاحی ارزوسیه تدقیق در . مفتشلر ، اداره روحانیه دن ماعدا ، مسلمان مکتب و مدرسه لرینک تفتیشنه ده مأمور ایدلشلردر . معلومدرکه صوک سنه لرده مسلمان مکتب و مدرسه لری صرف دینی شکلرندن چیقوب یواش یواش معلومات عمومیه اعطا ایدن درسخانه لر حالنه کچیلورلر . تبعه مسلمانلری اداره ایده- بیلدک ایچون اونلرک حیات و احوالی ایجه اوکر نکلمکمز لابددر . بزاولدن بری بومهمه یی نظردن دور طوته رق ، جوق ضررلره اوغرا- دق . غیر روس تبعه لر مزک احوالی ، انجق تهدید آمیز بر وضعیت آلدقلرندن صوکره تحقیقه لزوم کوردک ! کوچوک قوملرده حس ملیت کسب قوت ایدوب حکومتک باشی اوستنده کورلمیه ، شمشک چاقیه باشلامه دن اقدم ، اونلرک احوالی دوشمنیه بیله اوشه نیورز . کچ اولسونده کوچ اولماسین ؛ تفتیش مأمورلریمزه هایدی الله موفقیت احسان ایتسون !

«لکن حکومتمز ، وولغا نهرندن ایران و چین ایله هم حدود تورکستانه قدر یایلمش مسلمان تبعه مزک طرز معیشتلرینی ، حیات معنویه لرینی ، احتیاجات فکریه لرینی ، یکرمی اوتوزسنه اول ، فنلاندیایی بیامه مسندن دهالزاده بیلیمور . لکن مسلمانلرله فنلاندیایلر آره سنده کی عظیم برفرق کوزدن قاجیرلما لیدر . مسلمان تبعه مزکی تورک جنسندن اولان فنلاندیایلر انجق اوچ بچق میایون نفوسه ماک اولدقلری حالده مسلمان تورکلر اون سکز میلیونی متجاوز درلر . بزم تبعه مز اولان

یونانی بیلمکله برابر ، اسارتی دها زیاده تشدید ایتک ، ظاهری بر صورتده اولسون ، محافظه استقلال ایده بیلمش دول اسلامییه ده پارچالایوب یومتی ایچون عالم اسلام علیه هر کون بر افترا اویدورمقدن اصلا خالی قالمیورلر . اورتهده تقسیم اولنه حق ایران و تورکیه وار . یونلرک وجودینی ، ازاله ایچون ، موجودیتلرینک عالم مدنیته تهلیکه اولدیغنی اوکده سورمک ایستیورلر : تورکیه نیک بوکونکی حاکماری اولان کنج تورکلر ، « اتحاد اسلام » ارشاداتیله بوتون عالم اسلامی اوروپا علیه قالدیروب دنیای آلت اوست ایده جکر ایمش ...

روسیه مسلمانلارنک انک مهم مرکز اولان « قران » ده مسلمانلق علیه انتشار ایدن بر روس غزته سنک ویانه مخبری ، کنج تورکلرک اتحاد اسلام نشریاتندن بحث ایدرک ، باقکیز ، نه هرزه لر یومورطیلور :

« روسیه دوماسنده سویلنه نطفلری اوقویانلر مسلمان افکار عمومییه سنک صوک سنه لرده بک جوق دکشدیکنه آراتی شبهه ایدمزلر . روسیه مسلمانلرینی بویه اختلاله تقریب ایدن باشلیجه سبب : ژاپونیا مغلوبیتمزله تورکیه انتلابیدر . بو ایکی حادثه مهمه : اونودولش ظن ایدیان اتحاد اسلام فکرینی پک قوی میدانه چیقاردی ، ژاپونیا لیلر : « آسیا آسیالیر ایچوندر » دیمشلدی شمدی بو شمار (دووین) ک صداسی کلکته دن جبل الطارقه قدر عکس اندازاولور ... کنج تورکلر ، اوروپاده قوتلرینک آزغنی کوریر کورمزلر . بوتون مسلمانلری برلشدیرمک فکرینه دوشیدیلر . شمدی کنج تورکلرک مرشدلری ، عالم اسلام هر گوشه سنه طاغیمشیلر ، تاریخ اسلامک انک مشعشع زمانلرینی مسلمانلرینک نظرلرنده رنگین الوان ایله ترسیم ایلیه رک ، اتحاد و « کفار » دن اخذ انتقامه تشویق ایلمکده درلر .

مسلمانلر ، دینلری اقتضاسینجه بوکون اهل اسلامی قاردهش قیاس ایلمکده اولدقلرندن بو ارشادات بالسهوله زمین قبول بولیور . مسلمانلر ، بک یاقین بر استقباله حاکم جهان اوله جقلرینه امید واردلر . بو خیالات سیاست حقیقه ایله مشغول قفالرک بر تبسم مسهزیانه سنندن باشقه بر شی لایق دکل کبی کوریلورسه ، نتیجه سی وخیم اولور . کنج تورکلر ، روسیه مسلمانلری اختلاله تشویق ایدیورلر . مقصدلری روسیه یی قره دکن یالیرنده قوغغق ، قافقازیا ، ایران و تورکستان کیری استیلا ایلمکدر . کنج تورکلرک بویه بر مقصد تعقیب ایتدکلرینه انک قوی دلیل ، بر کنج تورکلر ، دو قنور قره بکک باریسده ایراد ایتدیکی بر نطفدر ، باریس وویانه غزته لری بو نطق نشر ایتدیلر .

قره بکک سوزلری اهمیتله تلقی اولمیه شایاندر . زیرا ، قره بک ، تورکیه نیک آسیا قطعه سننده کی اراضی سننده ، ایرانده و قافقازیا کنج تورکلر قومیتلری تشکیل و تأسیس ایچون ، کنج تورکلر فرقه سی طرفندن مرخص تعین ایدیمش بر آمددر . ایرانده کنج ایران فرقه سی تأسیس ایلیه رک ، کنج ایران و کنج تورکیه یی یکدیگرینه تقریبه چالیشانلرک بری ده ، ینه اوقره بکدر . قره بک ، باریسده کی نطفنده شوبله دیمشدر :

« روسیه ایله انکلتره ایرانی تقسیم فکرنده بولیورلر . بز تورکلر هیچ بر زمانده بوکا مساعده ایتیجه کیز . بز ، ایرانلرک روسیه ویا انکلتره بویوندیری آلتنه کیرمکدن ایسه تورکیه ایله برلشه جکنه قانغز . تورکیه اقتضا ایدرسه سلاحله ایرانی مذاقعه ایدمکدر .

« بز انکلترلردن قورقوروز . اولر قره یه کمی اخراج ایدمزلر . ذاتاً انکلز کیلری آلمان قورقوسیه بحر شماله دمیرلشدر . روسیه نیک قره دکن بحریه سنندنده قورقماز ، چونکه یاقین زمانده روسیه نیک قره دکن فیلوسی بزم قوه بحریه منک نصفی درجه سننده قاله جقدر .

« سکز یوز بیکنک اردومزله روسیه یی قافقازیا دن پوسکورتیه بیلورز . روسیه قوه بریه سی ، ژاپونیا و آلمانیا آوستریا حدودلرینه طاغیمق مجبوریتنده

« بورادن فکر ونصیحت اخذ وتلقی ایدن امام . معلومرشدلر ، اهالی مسلمه ایله ساکن روسیه نیک برقسم وسیعنه طاغیمق ، جامع ومکتبلرده کافه اهل اسلامک برلشه سی ، وبوتون دنیا تورکلرینک اتحادی افکارینه خدمت ایدیورلر ، وعین زمانده ، هنوز دین اسلامه داخل اولمیش پتیرست تورک قبائلنی ده مسلمانلاشدیر یورلر . اوفاداره روحانییه سی ، استانبولک کنج تورکلریله دائمی مناسبات ومخابراتده بولیور . (یوقاریدن بری محرر جنابلری حقایق ایسته دیکی کبی اویروب چویر یوردی . لکن ایسته بوراده آپ آچیق بریالانی هیچ صیقلمدان ارتکاب ایتدی . کنج تورکلرک روسیه مسلمانلریله مناسبتلری هیچ یوقدر .) بواداره روحانییه نیک فکر ومیلنی اکلامق ایچون . اعضای قدیمه سنندن عبدالرشید ابراهیموفک الیوم استانبولده روسلر علیه بر غزته تحریر ونشر ایتمکله اوغراشدیغنی سویله مک کافیدر . (روسیه سابق ارکان حربیه میر آلایلرندن پرنس قارو پوتکین الیوم لوندرده ده دولت ، حکومت و دین کبی بالجمله مؤسسات علیه انارشیک نشریاتده بولمقده در ؛ بناء علیه بوتون روسیه ارکان حربیه سی آنارشیکستدر .) « اوفایه کیدن تفتیش قومیسینی مسلمان مکتب ومدرسه لرینی ده تفتیش ایدرک ، اورالرده نه ارواصل اوقودیلا دیغنی اوکرده جکدر . پتر-سبورغده ، هنوز بو خصوصاته دائر معلومات تامه موجود دکدر . یالکیز شوقدری بیلینورکه مکتب ومدارس مذکورده ده ، بوتون تورک اقوامنک لسانلرینی توحیده خادم عثمانی تورکجه سی اوکرده دیلیور . عثمانی ایمرطورلنی تاریخ وجغرافیای اوقودیلیور . مکتب کتابلرینک اکثریتی ده استانبولده طبع اولمشدر . بعض مکتبلرک طلبه سنه عثمانی مکتبلرینک اونیفورمده سی بیه کیدر لمکده در . شرق جنوبی یه کیدیلدکجه ، مسلمان دارالتدریسلری حقنده کی معلوما تمز اکسیلور . بر درجه ده ده تورکستان مکتب ومدرسه لرینه دائر علممز صفردن عبارتدر . مع مافیه بو مکتبلرده ، « مسلمان مختاریت مدنییه سی » اورته یه چیقاران قران تاتارلرینک تحت تربیتنده یوز بیک مسلمان چوجغنک اوقومقده اولدیغنی محققدر . آسیای وسطاده اتحاد اسلام فکرینک نقدر منتشر اولمقده اولدیغنی بر قاج دفعه لر یازمش اولدیغمز حالده ، حکومت مرکزیه منک نظر دقتی جابه هنوز موفق اولامادق . بو روپاغدا هنوز حال طفولیتده در : بویونجیه قدر اوکی آلمانلیر . یوقسه تهلیکه ل اولور . »

اتحاد اسلام — وکنج تورکلر

بر قاج عصر دنبری عالم اسلامک افندیسی اولان ملل نصارا . بز دن ده ائی بیلینورکه اهل اسلامک اکثریت عظیمه سی ، هنوز غفلت اویقوسننده میشل میشل اریومقدن باشقا بر شیه مشغول دکدر . بوا اکثریت عظیمه نیک فکر سیاسی مع التأسف ، محله سنک ، کوینک ، نهایت شهرینک کوچوک غوغالری حدودندن ایلری یه کچه میور . مقدس بر دینک ، صاغلام سیاست دینییه سی بو اویوشمش قفالردن بر قاج عصر اول اوچوب کیتمشدر . اولر شمدی ، صر تلرینه بوکنمش اقتصادی وسیای باراسارتی قانع وشا کر طاشیورلر .